

TÜSİAD

TÜSİAD YÖNETİM KURULU BAŞKANI

CANSEN BAŞARAN-SYMES'İN

"ÇİN'İ ANLAMAK & ÇİN İLE İŞ YAPMAK-3"

KONFERANSI AÇILIŞ KONUŞMASI

11 Aralık 2015

İstanbul, Martı Otel

TÜSİAD AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU (BUSINESSEUROPE) ÜYESİDİR

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 46 Tepebaşı 34420 İstanbul -Türkiye
Ankara: İnan Cad. No:39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara- Türkiye
Brüksel: 13. Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C.: 1250 24th Street, N.W., Suite Nr. 300, Washington D.C.20037-USA
Berlin: Märkisches Ufer, 28 Berlin 10179 Germany
Paris: 33, Rue de Galilée 75116 Paris France

Tel: +90 (212) 249 19 29
Tel: +90 (312) 468 10 11
Tel: +32 (2) 736 40 47
Tel: +1(202) 776 77 70
Tel: +49 (30) 288 786 300
Tel: +33 (1) 44 43 55 35
www.tusiad.org

Faks: +90 212 249 13 50
Faks: +90 (312) 428 86 76
Faks: +32 (2) 736 3993
Faks: +1 (202) 776 77 71
Faks: +49(30) 288 786 399
Faks: +33 (1) 44 43 55 46

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.us
e-mail: berlinoffice@tusiad.org
e-mail: parisoffice@tusiad.org

Saygıdeğer Büyükelçim, Değerli Konuklar, Sevgili Basın Mensupları,

Hoş geldiniz. TÜSİAD adına hepimizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum. TÜSİAD ve Koç Üniversitesi - Ekonomik Araştırma Forumu işbirliğinde düzenlenen “Çin’i Anlamak & Çin ile İş Yapmak” konferansının **üçüncüsünde** sizlerle birlikte olmaktan büyük memnuniyet duyuyoruz. Daha önce 2012 ve 2014 yıllarında gerçekleştirdiğimiz bu konferanslar serisinin bu yıl düzenlenmesine katkılarından ötürü, ana sponsorumuz UnionPay International’a ve medya sponsorumuz Bloomberg HT’ye çok teşekkür ederiz.

Konferansın bu yılki ana teması, Çin’in Mart 2015’te vizyon ve eylem planını açıkladığı yeni İpek Yolu olarak bilinen “**Bir Kuşak & Bir Yol**” projesidir. Asya, Avrupa ve Afrika’daki pek çok ülkeyi kara ve deniz yolu ile birbirine bağlayacak olan bu proje, İpek Yolu Ekonomi Kuşağı ve Deniz İpek Yolu’nu inşa etmeyi amaçlıyor. Dünya nüfusunun üçte ikisini ve küresel üretimin üçte birini etkileyeceği düşünülen bu dev projenin, gerek çok taraflı gerekse ikili ilişkiler üzerinde büyük etkileri olması bekleniyor.

Biz de bu konferans ile “Bir Kuşak & Bir Yol” projesine yönelik Türk iş dünyasında bir farkındalık yaratmayı; bu önemli projenin Türk-Çin ekonomik ilişkileri üzerine etkilerini derinlikli bir şekilde değerlendirmeyi amaçlıyoruz. Aynı zamanda yavaşlayan Çin ekonomisinin “yeni normal” olarak adlandırılan sürdürülebilir ve nitelikli ekonomik büyüme modeline ışık tutmak ve bunun küresel ekonomiye yansımalarını değerlendirmek arzusundayız. Etkinliğin Çin’de yaşanan önemli gelişmeleri daha iyi anlamak ve Çin ile iş yapmak konusunda mevcut koşulları değerlendirmek açısından da önemli bir fırsat yaratacağına inanıyoruz.

Bugün artık dünyanın en büyük ikinci ekonomisi ve en büyük ihracatçısı olan, 1,5 milyara yakın ve giderek zenginleşen nüfusu ile Çin, **TÜSİAD’ın** özellikle son 10 yıldır öncelik verdiği ülkeler arasındadır.

2007 yılında Pekin’de Avrupa Birliği Çin Ticaret Odası bünyesinde açılan temsilcilik büromuzun yanı sıra TÜSİAD olarak, Türkiye ve Çin arasında ekonomik ilişkileri geliştirmek amacıyla Çin Uluslararası Ticareti Destekleme Konseyi, Çin Sanayi ve Ticaret Federasyonu ve bugün aramızda olan Sayın Wuttke’nin başkanlığındaki Avrupa Birliği Çin Ticaret Odası ile birlikte ortak faaliyetler yürütmekteyiz. TÜSİAD Pekin Bürosu Temsilcimiz Iraz Turhan

Alvaran'ın da sunumunda detaylı olarak bahsedeceği üzere Çin'deki varlığımızla, Asya-Pasifik bölgesindeki ekonomik ve siyasi gelişmeleri yakından takip etmekte, Çin iş dünyasını Türkiye'deki iş ortamı hakkında bilgilendirmekte, Çinli muadil kuruluşlarla birlikte ortak faaliyetler gerçekleştirmekteyiz.

Buna ek olarak, giderek gelişen Çin bağlantılı faaliyetlerimizi desteklemek amacıyla bu yıl başkanlığını Sayın Korhan Kurdođlu'nun yürüttüğü **“TÜSİAD Çin Network”ünü** kurduk. Bu kapsamda; TÜSİAD Yönetim Kurulu'nun da öncülüğünde, önümüzdeki yıl Şubat ayında bir Çin ziyareti planlamaktayız. Ziyaretin temel amacı; Çinli muadil kuruluşlarımızla, hükümet temsilcileriyle ve iş dünyası ile ikili ilişkilerimizi güçlendirmek amacıyla görüşmeler yapmak ve 2016'da Çin'de düzenlenecek olan G20/B20 zirvesi öncesinde temaslarda bulunmaktır.

Değerli konuklar,

IMF'nin geçtiğimiz günlerde küresel para birimlerinden oluşan Özel Çekme Hakları (SDR) sepetine Çin para birimi yuan'ın eklenmesini onaylaması, küresel finans sisteminde Çin'in artan öneminin en güncel göstergesidir.

Ancak, diğer yandan Çin nispeten daha düşük ekonomik büyüme oranlarının hâkim olduğu yeni bir döneme girmiştir. İki haneli büyüme rakamlarının yerini, Başbakan Li Kegang'ın 5 Mart 2015 tarihli Ulusal Halk Kongresi'nin yıllık toplantısında “yeni normal” olarak nitelendirdiği, 2015'te %7 civarında gerçekleşmesi beklenen ve daha yavaş seyreden bir ekonomik büyüme almıştır. Çin, bu yeni modelde uzun vadede ihracat ve yatırım harcamalarından iç tüketim ve hizmet sektörüne kayacaktır. Çin ekonomisinin ölçeğinden ötürü, bu durumun küresel ekonomi üzerinde önemli etkileri olmaktadır.

Çin, içinde bulunduğu bu yeni durumu aşmak amacıyla, inovasyona dayalı, sanayi stratejisinde ilerlemeyi hedefleyen, sürdürülebilir ekonomik kalkınma için nitelikli bir ekonomik büyüme modeline geçiş yapmaktadır. Bu doğrultuda yönetim, kamu maliyesi, çevre, sosyal güvenlik, bankacılık/finans, yabancı yatırımlar gibi önemli konularda büyük bir reform sürecinden geçmektedir.

TÜSİAD olarak, Çin'deki bu reform sürecini yakından takip ediyor; özel sektörün güçlenmesine, yabancı yatırımların pek çok sektörde ülkeye girişine izin veren ve daha liberal bir piyasa ekonomisinin oluşmasına yönelik yaşanan bu gelişmeleri memnuniyetle takip ediyoruz.

Diğer yandan, Çin hükümetinin 2015 yılında uygulamaya koyduğu **Bir Kuşak Bir Yol projesi**, küresel arenada oyunun kurallarını değiştirecek, ekonomik ve politik anlamda büyük önem taşıyan bir girişim. Bu projeyi hayata geçirmek için oluşturulan ve Türkiye ile birlikte toplam 57 ülkenin kurucu üyesi olduğu **Asya Altyapı Yatırım Bankası**, projenin vizyonunun ve öneminin somut göstergesidir. Hem Çin ekonomisini canlandıracak hem de küresel piyasaları birbirine yaklaştıracak bu dev proje, İpek yolu güzergâhındaki Türkiye için de büyük önem taşıyor.

Projenin ülkeler arasındaki ulaşım ağını yaygınlaştırmak, ulaşım maliyetlerini azaltmak ve engelleri ortadan kaldırmak, gümrük konularında koordinasyonu arttırmak gibi hedefleri düşünüldüğünde, ülkemizin ticaret ve yatırım ortamına büyük fayda sağlayacağı şüphesizdir. Hem Çin hem de diğer ülkelerle olan liman işbirliklerinin yanısıra sivil havacılık, lojistik, finans, ileri teknolojiler, altyapı alanlarındaki işbirlikleri de hızla artacaktır. Asya Altyapı Yatırım Bankası'nın firmalarımıza sunacağı kredi imkânları firmalarımızın daha çok projeye iştirak etmesine, gerek yurt içindeki gerek yurt dışındaki yatırım faaliyetlerini arttırmalarına olanak sağlayacaktır. Bu çerçevede, Türk ve Çin hükümetlerinin ilgili bakanlıkları tarafından iş dünyasını temsil eden kuruluşların da katılımıyla oluşturulacak **bir Çalışma Grubu kurulmasının**, Türkiye'nin bu projede aktif bir rol alması açısından son derece faydalı olacağı görüşünderiz.

Türkiye ile Çin arasındaki ekonomik ilişkilere baktığımızda, 2014 yılında 28 milyar dolarlık ticaret hacmiyle, Çin'in ülkemizin en önemli 3. ticaret ortağı olduğunu görmekteyiz. Buna karşın, Türkiye aleyhine gelişen dış ticaret açığı Çin ile olan ilişkilerde temel sorunu teşkil etmektedir. Bu sorunu ortadan kaldırmak için, Çinli firmaların ülkemizde enerji, altyapı, turizm, finans, ICT gibi sektörlerde yatırım yapmalarının, dengesizliği her iki taraf açısından yarar getirecek şekilde düzeltilebileceğine inanmaktayız. Türk ve Çinli şirketler arasında kurulacak ortaklıkların da bu gelişime ivme kazandıracığına inanıyoruz.

Bu anlamda devlet başkanları düzeyinde üst düzey temasların da olumlu sonuçlarını görüyor ve memnuniyetle karşılıyoruz. Cumhurbaşkanı Sayın Erdoğan'ın Temmuz ayında Çin ziyareti vesilesiyle Çin Cumhurbaşkanı Sayın Xi Jinping (Şi Cinpin) ile bir araya gelmesi neticesinde,

ekonomik- ticari işbirliği ve yatırımların karşılıklı teşvikine ilişkin önemli anlaşmalara imza atılmıştır. Sayın Xi Jinping bu ziyaret vesilesi ile düzenlenen Türk-Çin İş Forumu'nda bir konuşma yaparak Türkiye ile stratejik işbirliğine verdiği önemi göstermiştir.

Kasım ayında Antalya'da gerçekleşen G20 Zirvesi'nde de cumhurbaşkanları düzeyinde bir temas gerçekleşmiş; Türkiye ve Çin arasında 7 alanda işbirliği anlaşması imzalanmıştır. TÜSİAD olarak bu gelişmeleri büyük memnuniyetle karşılıyor, 2016 yılında da Çin ev sahipliğinde gerçekleşecek olan G20/B20 Zirvesi'nin iki ülke arasındaki işbirliği alanlarının geliştirilmesi anlamında önemli bir fırsat sunacağını düşünüyoruz. B20'yi başından beri takip eden ve katkı veren bir kurum olarak, biz de, 2016'da Çin'de gerçekleşecek zirveye katılarak iki ülke arasındaki özel sektörün daha da yakınlaşmasına destek vermeyi arzu ediyoruz.

Öte yandan, Türkiye ve Çin arasındaki işbirliğinin daha üst seviyeye ulaşması, ikili ticaret ve yatırım ilişkilerinin ivme kazanması açısından **Vize Kolaylaştırma Anlaşması**'nda sürecin hızlanmasını TÜSİAD olarak çok önemsiyoruz. Sayın Büyükelçi'nin de huzurunda bu konuda desteğini almaktan memnuniyet duyacağımızı ifade etmek isterim.

Çin, **gıda ve tarım** alanında da önemli fırsatlar sunmaktadır. Türkiye'nin Çin ile tarım ürünleri ticaretini artırması ve karşılıklı yapılacak yatırımlar Türkiye'nin Çin'e yönelik ticaret açığını azaltmasına önemli katkı sağlayacaktır. Öte yandan, Kasım ayındaki G20 Zirvesi'nde Türkiye'den Çin'e ihraç edilecek süt ürünleri konusunda imzalanan protokol bu konuda sevindirici bir gelişmedir; Türkiye ve Çin arasında görüşülmekte olan **Gıda Güvenliği Anlaşması'na** oldukça önemi bir ivme kazandırmıştır. Ancak et ürünleri gibi çeşitli gıda ürünlerinin Çin'e ihracatının önündeki hala var olan engeller göz önünde bulundurulduğunda, bu sürecinin hız kazanmasının çok önemli olduğunu düşünüyoruz.

Turizm alanında da yine iki ülke girişimcileri için çok büyük fırsatlar bulunmaktadır. Hızla zenginleşen Çinli nüfus, daha kaliteli ürün ve hizmetler arayışı içerisindedir. Buna bağlı olarak, kültür turizmi dışında, alışveriş turizmi, sağlık turizmi, golf turizmi hatta şarap tadımı gibi farklı turizm alanları da Çinliler arasında oldukça popüler hale gelmektedir. Çin, 2014 yılında 109 milyon kişi ile dünyaya en fazla turist gönderen ülke olmuştur. 5 yıl sonra ise yurtdışına giden turist sayısının 500 milyona ulaşması beklenmektedir ki bu rakam Türk turizmi açısından oldukça önemli bir rakam. Ülkemize gelen ve sayıları 200 bini bulan Çinli turistlerin toplam turist sayısı içinde yalnızca binde 5 olduğu düşünüldüğünde, Çin'den turist

çekmek yönünde yapılacak çalışmalar turizm sektörüne büyük oranda katma değer sağlayacaktır.

Diğer yandan, Türkiye’de Çin’e yönelik kurulabilecek olası bir **Teknoloji/Sanayi Parkı** girişimin ikili yatırım ilişkilerimize büyük katkı sağlayacağını düşünüyor, bu alandaki çalışmalara destek vermeye hazır olduğumuzu ifade etmek istiyoruz.

Son olarak, Ekonomi Bakanlığı’nın Çin ile ilgili oluşturduğu Eylem Planı’na yönelik kapsamlı çalışmaları söz konusudur ki bunları da takdirle karşılıyoruz. TÜSİAD olarak biz de buna önerilerimizle katkı sağladık. Bununla birlikte, **Çin’e özel bir ülke stratejisi geliştirilmesinin** iş dünyası olarak çok önemli olduğuna inanıyor, bu strateji geliştirilirken Çin’in önceliklerinin özellikle dikkate alınması gerektiğini düşünüyoruz.

Değerli konuklar,

Bugün artık küresel ekonominin en etkili paydaşlarından biri haline gelen Çin’in içinden geçmekte olduğu ekonomik süreci daha iyi analiz etmenin ve tüm dünyanın ilgisini üzerine çeken yeni İpek Yolu projesini yakından takip etmenin özel sektör olarak kritik önemi olduğunu düşünüyoruz.

Bu konferansın da, Çin’de yaşanan bu önemli gelişmeleri daha iyi anlamak ve Çin ile iş yapmak konusunda Türk iş dünyası için ufuk açıcı bir zemin oluşturmasını arzu ediyor, ülkemizin Çin ile ikili ekonomik ilişkilerinin gelişmesine olumlu katkı sağlayacağını temenni ediyoruz.

Mutlu ve sağlıklı bir yıl temennisiyle hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Hepinize katılımınız için teşekkür ediyorum.